

Dokumentation av landstingets övergripande planerings- och uppföljningsprocess

Inledning

Syftet med dokumentet är att fastlägga viktiga moment i landstingets övergripande planerings- och uppföljningsprocess samt ansvaret för dessa.

Från januari 2019 planeras en bildning av en regionkommun för Blekinge genom att Landstinget Blekinge och nuvarande Region Blekinge går samman i en ny organisation som kommer heta Region Blekinge. Den nya Region Blekinge ansvarar för hälso- och sjukvård, folkhälsa, kultur, kollektivtrafik samt regional utveckling och tillväxt. Fullmäktige har fattat beslut om en ny politisk organisation från 2019 för nya Region Blekinge. Den nya organisationen har en ny struktur av nämnder, bl.a. bildas en ny hälso- och sjukvårdsnämnd som omfattar Blekingesjukhusets, primärvårdens och psykiatrins verksamhet samt en ny kultur- och bildningsnämnd som omfattar verksamhetsområde kultur- och fritid från nuvarande Region Blekinge och folkhögskolan från Landstinget Blekinge. För planeringsprocessen för år 2019 som sker under år 2018 medför det att befintliga nämnder behöver planera utifrån en ny organisationsstruktur som träder i kraft 1:a jan 2019. Detta sker genom att nuvarande Region Blekinge medverkar i Landstingets planeringsprocess under 2018 inom ramen för regionbildningsprojektet. Detta dokument beskriver momenten för den övergripande planerings- och uppföljningsprocessen under 2018 och ersätter befintligt dokument "Dokumentation av landstingets övergripande planeringsprocess" med dokumentnummer 2016/ 00314-1. Delar i dokumentet under rubrikerna uppföljning och internkontroll samt samverkan gäller endast för Landstinget Blekinge.

Landstingsfullmäktige har sitt sista möte i början av okt 2018 och ersätts av regionfullmäktige som har sitt konstituerande möte i okt 2018. Nya nämnder och ny regionstyrelse tillträder från jan 2019, befintliga nämnder och landsstingsstyrelse inom Landstinget Blekinge samt regionstyrelse och nämnder inom nuvarande Region Blekinge verkar till och med december 2018.

Processen beskrivs utifrån beslutsnivåerna landstingsfullmäktige/regionsfullmäktige, landstingsstyrelse/nämnder och förvaltning. Förutom när planerings- och uppföljningsdokumenten ska behandlas i respektive politiskt organ anges även rutiner för dialogforum på tjänstemannanivå och politisk nivå.

Tidpunkterna för de olika momenten inom planering- och uppföljningsprocessen kan variera. För detaljerade tider se kalendarium som fastställs inför varje nytt kalenderår.

LANDSTINGET BLEKINGE

Landstingsstyrelsen utfärdar anvisningar till nämnderna för att tydliggöra förutsättningar samt krav på innehåll och omfattning av de dokument som ska beslutas. Anvisningarna innehåller information om t.ex. tidplan, mallar och hantering.

Beslutsnivåer

Styrmodell för nya Region Blekinge är under utveckling, därför beskrivs endast nuvarande Landsting Blekinges beslutsnivåer översiktligt.

Landstingsfullmäktige

Landstingsfullmäktige är landstingets högsta beslutande organ. Landstingsfullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller frågor av större vikt. Det innebär bland annat att beslut om vision, övergripande mål och riktlinjer, politiska inriktningsdokument, budget och årsredovisning tas av fullmäktige. Landstingsfullmäktige ersätts av regionfullmäktige som högsta beslutande organ i samband med att regionsfullmäktige konstitueras i okt 2018 och ansvarar för nya regionens totala verksamhet.

Landstingsstyrelse

Landstingsstyrelsen ska leda, styra och samordna förvaltningen av landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska uppmärksamt följa de förhållanden som kan inverka på utvecklingen av den verksamhet som bedrivs eller finansieras av landstingets nämnder. Med landstingsstyrelsens ledande ställning följer att den har till uppgift att skaffa sig en överblick över hela kommunalförvaltningen. Av styrelsens reglemente framgår att landstingsstyrelsen, som ett led i uppsiktsplikten, kommer att kalla nämndernas presidier till regelbundna träffar för uppföljning av nämndernas verksamheter. Landstingsstyrelsen är nämnd för landstingsdirektörens stab och landstingservice.

Nämnder

Nämnderna ska utöva ledningen av den verksamhet som faller inom nämndens ansvarsområde. Nämnderna fördelar och styr verksamheten inom av fullmäktige beslutade ramar. Nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs effektivt och efter fastställda mål och riktlinjer.

Planering

Övergripande struktur och upplägg

Budget för nya Region Blekinge kommer att bli regionens främsta politiska styrdokument och anger den övergripande inriktningen, mål samt ekonomiska ramar för regionen under en 3-årig rullande planperiod. Budget för Region Blekinge ersätter landstingsplanen som övergripande styrdokument. Slutligt namn på dokumentet beslutas genom det parallella arbete som pågår med att ta fram styrmodell för Region Blekinge.

Regionens målsättningar och inriktning under planperioden beskrivs genom fem olika perspektiv. Perspektiven kallades tidigare för målområden. Inom varje perspektiv finns ett antal

LANDSTINGET BLEKINGE

inriktningsmål beskrivna i text. Inriktningsmålen är långsiktigt strategiska mål. (*Se bild 1*)

Perspektiven är:

- Invånare och samhälle
- Kvalitet och process
- Kompetens
- Miljö och hållbarhet
- Ekonomi

Invånare- och samhällsperspektivet beskriver målsättningar för att invånarnas behov ska tillgodoses på bästa sätt samt att skapa en attraktiv region för invånare, näringsliv och besökare. Perspektivet omfattar även målsättningar inom servicekvalitetsområdet som t.ex. tillgänglighet, bemötande och delaktighet.

I kvalitets- och processperspektivet ingår inriktningsmål som påverkar kärnkvalitén i de tjänster regionen levererar. Det kan vara inom områden som t.ex. medicinska resultat, omvårdnadsresultat, patientsäkerhet, driftsäkerhet i kollektivtrafiken och så vidare. I perspektivet ingår också målsättningar för att åstadkomma effektiva och ändamålsmässiga processer i verksamheten, vilket är viktigt för att uppnå en god kvalitet men är även viktigt för att få en god hushållning av resurser samt fungerar som möjliggörare för inriktningsmålen i perspektivet invånare och samhälle.

Kompetensperspektivet omfattar målsättningar för att regionen har den kompetens som behövs för att bedriva verksamheten. Perspektivet omfattar också målsättningar för utvecklingen av kompetensen i länet i stort för att fullfölja visionen.

Perspektivet miljö och hållbarhet omfattar både målsättningar för klimat- och miljöinsatser för att skapa hållbara livsmiljöer för regionens egen verksamhet och i regionen som helhet.

Ekonomiperspektivet omfattar målsättningar för att verksamheten bedrivs med en långsiktigt ekonomisk hållbarhet, hushållning med resurser och med en god kostnadskontroll.

Till inriktningsmålen finns möjlighet att beskriva insatsområden riktade från regional nivå till de olika nämnderna. Insatsområden är uppdrag som markerar vilka insatser som är angelägna att genomföra för att uppfylla inriktningsmålen.

Nästa nivå i planeringen är nämndernas och styrelsens verksamhetsplaner. Perspektiven från regionens budget återkommer. I verksamhetsplanen använder nämnderna de regionsövergripande inriktningsmålen och omsätter dessa till sin egen verksamhet. Nämnderna bekräftar riktade insatsområden från regionsnivå i verksamhetsplanerna och riktar dessa till sina förvaltningar. Nämnden har även möjlighet att lägga till egna insatsområden riktade till förvaltningarna. I verksamhetsplanen finns också resultatmått och indikatorer för att ge indikation om måluppfyllelse samt resultat av insatsområdena. (*Se bild 1*)

För uppföljningsändamål kommer även bilaga finnas till slutligt fastställd regionsbudget med resultatmått och indikatorer.

LANDSTINGET BLEKINGE

Regionnivå - Budget för Region Blekinge

- Perspektiv
- Inriktningsmål
- Insatsområden riktade till nämnder

Nämnds- och styrelsenivå - Verksamhetsplan

- Perspektiv
- Inriktningsmål
- Insatsområden
- Resultatmått och indikatorer

Bild 1 – Struktur och samband mellan plan på regionsnivå och nämndernas verksamhetsplaner

Verksamhetsplaner utifrån förändrad organisation

Befintliga nämnder och styrelser ska ta fram planer för nämnder och regionstyrelse i den politiska organisation som gäller från 1 jan 2019. Nämnder och styrelser ansvar själva för att koordinera mellan berörda organisationer när så är tillämpligt. Berörda nämnder och styrelser har möjlighet att dokumentera verksamhetsplanen i en gemensam plan alternativt beskriva det i separata planer utifrån nuvarande nämndstruktur.

Befintliga nämnder tar beslut om förslag till verksamhetsplaner och slutliga verksamhetsplaner under 2018 i augusti respektive december. Nämnder som gör en gemensam plan tar beslut om plan i respektive nämnd. Nämnds godkännande av gemensam plan sker under förutsättning att de övriga nämnderna fattar likalydande beslut. De i jan 2019 konstituerade nämnderna bekräftar tidigare beslut om verksamhetsplanerna alternativt tar beslut om justeringar av planerna.

Process

1. Regionens *vision, verksamhetsidé* och *uppdrag* anger riktningen på vad regionen vill uppnå på längre sikt.
2. Landstingets och nuvarande regions *årsredovisning* är startpunkt för planeringen av nästkommande kalenderår. Genom uppföljning av måluppfyllelsen tydliggörs vad som behöver åtgärdas samt om det finns behov av förändring av målformuleringar.
3. Nämndernas *verksamhetsberättelser* fastställs i februari. Verksamhetsberättelserna innehåller bl.a. nämndernas resultat och måluppfyllelse för det gångna året och en omvärldsanalys med fokus på framtida utmaningar. Dessa utgör en del av planeringsunderlaget inför nästkommande kalenderår och den långsiktiga planeringen.
4. Regionens *planeringsförutsättningar* tas fram av landstingsdirektörens stab i samarbete med Region Blekinge och förvaltningarna och innehåller en behovs- och omvärldsanalys samt prognos av utvecklingen i länet inom områden som påverkar regionens framtida verksamhet. Planeringsförutsättningarna är ett stöd för den politiska ledningen att göra sina prioriteringar och omsätta dessa i landstingsplan och tillhörande budget.

LANDSTINGET BLEKINGE

Årsredovisningarna och planeringsförutsättningar är tillsammans grunden för den fortsatta planeringsprocessen för kommande år. I april genomförs ett politiskt seminarium där planerings- och budgetförutsättningarna behandlas.

5. Investeringsprocessen startar genom en kartläggning på tjänstemannanivå av verksamheternas investeringsbehov. Kartläggningen sker med uppdelning på fyra områden, fastighet, medicinteknik, IT och övriga inventarier. En prioritering och tidsplanering utifrån behoven och fastställd ekonomisk investeringsram genomförs av varje nämnd. Utifrån nämndernas prioriteringar görs en sammanvägd bedömning av landstingsdirektörens stab som grund för beslut om investeringsplan.
6. Utifrån politisk dialog om planeringsförutsättningar tar landstingsdirektörens stab fram planeringsdirektiv till verksamhetsplan som bereds av landstingsstyrelsen i maj och beslutas av landstingsfullmäktige i juni. Planeringsdirektiven innehåller *inriktningsmål, insatsområden riktade till nämnderna* och *ekonomiska ramar och planeringsförutsättningar*. Ekonomiska ramar anges i planeringsdirektiv utifrån befintlig nämndstruktur.
7. Utifrån de av landstingsfullmäktige beslutade planeringsdirektiven fastställer nämnderna sina direktiv till verksamhetsplan också i juni. Det innebär att nämnderna endast har några dagar på sig att göra detta vilket förutsätter en tidigare dialog mellan landstingsstyrelsen och nämnderna.
8. I augusti beslutar nämnder och i september landstingsstyrelsen om förslag till verksamhetsplan och budget inklusive intern kontrollplan utifrån de i juni beslutade planeringsdirektiven. Nämndens verksamhetsplan och budget upprättas i samspel mellan förvaltningsledning och nämnd. Respektive förvaltning tar fram förslag på verksamhetsplan och budget. Angående nämnder som tar fram gemensam plan, se avsnitt ovan under rubrik ”verksamhetsplaner utifrån förändrad organisation” för beslutgång.
9. I oktober hålls landstingsstyrelsens plan- och budgetberedning. Beredningen tillsammans med nämndernas förslag till verksamhetsplaner samt det i juni beslutade planeringsdirektiven ligger till grund för styrelsens förslag till Budget för Region Blekinge som innehåller plan och ekonomisk budget för den nya regionen.
10. I oktober har det nyvalda regionsfullmäktige sitt konstituerande möte och ersätter därigenom tidigare landstingsfullmäktige.
11. I november genomför landstingsstyrelsen plan- och budgetsammanträde och regionfullmäktige fattar beslut också i november om Budget för Region Blekinge som innehåller plan och ekonomisk budget för den nya regionen.
12. Under november beslutar Regionfullmäktige om finansplanen inkl. utdebitering och fastställande av avgifter och finansiella förändringar.
13. Uppdrag till primärvårdsverksamhet enligt LOV är reglerat i *Regelbok och uppdragsbeskrivning för Hälsoval i Blekinge* och det ska finnas en tydlig koppling till regionens övergripande styrdokument Budget för Region Blekinge. Landstingsstyrelsen tar beslut om regelboken i december och förändringar i regelboken träder i kraft från den 1 april.

LANDSTINGET BLEKINGE

14. I december beslutar nämnder och styrelse om verksamhetsplan och budget. Verksamhetsplanen upprättas enligt fastställda mallar och anvisningar. I verksamhetsplanen konkretiserar nämnden de övergripande inriktningsmålen i Regionens budget till årliga åtaganden och uppföljningsbara mått och indikatorer. Nämndernas årliga åtaganden ska vara förenliga med inriktningsmålen i landstingsplanen och bidra till att de uppnås. Nämnderna bekräftar riktade insatsområden från regionsnivå i verksamhetsplanerna och riktar dessa till sina förvaltningar. Nämnden har även möjlighet att lägga till egna insatsområden till förvaltningarna. Hänsyn tas även till lagstadgade planer, politiska inriktningsdokument, lagar och regler samt uppföljningar och utvärderingar av genomförd verksamhet.
15. I jan 2019 har de nyvalda nämnderna sina konstituerande möten. I jan – feb 2019 (exakt tidpunkt fastställs genom kalendarium för 2019) beslutar de nya nämnderna om att bekräfta tidigare beslut om verksamhetsplaner alternativt tar beslut om justeringar av planer.
16. Förvaltningarna ska senast i februari ta fram och informera nämnden om förvaltningens handlingsplaner. Handlingsplanerna ska innehålla operativ planering och budget för året samt de initiativ som krävs för att nämndens årliga mål och uppdrag ska uppnås.

Uppföljning och intern kontroll

1. I mars sker en *boksluts- och budgetdialog* mellan landstingsstyrelsens arbetsutskott och nämndpresidier. Utgångspunkterna för dialogerna är nämndernas resultat och måluppfyllelse i verksamhetsberättelserna och nämndernas budgetförutsättningar inför nästkommande år. Dialogen är ett led i utövandet av landstingsstyrelsens uppsiktsplikt. Inför dialogen ska landstingsstyrelsen klargöra vilken information som behövs från nämnderna. Landstingsstyrelsens arbetsutskott redovisar tillbaka till landstingsstyrelsen. Motsvarande dialog hålls mellan tjänstemannaledning och förvaltningsledning.
2. Under året sker uppföljning genom månadsrapporter, delårsrapporter och årsbokslut. Månads- eller bokslutsrapporter lämnas till landstingsstyrelsen efter samtliga månader utom juni. Efter mars, maj och augusti görs rapporter inklusive prognos och då sker även rapportering från samtliga förvaltningar till landstingsdirektörens stab. Övriga månader sker ingen rapportering från förvaltningarna till landstingsdirektörens stab. Respektive nämnd upprättar egna planer för sin ekonomiska rapportering utöver rapporteringen till landstingsstyrelsen. Månads- eller bokslutsrapporterna kommuniceras med respektive nämnd och för landstinget till landstingsstyrelsen vid närmast efterföljande möte.

Landstingsfullmäktige har fastställt ett reglemente för god hushållning och intern kontroll som tydliggör ansvaret för den interna kontrollen och på vilket sätt uppföljningen av den interna kontrollen ska ske:

1. Nämndernas verksamhetsberättelse inklusive rapportering av den interna kontrollen för det gångna året behandlas i nämnderna i februari.
2. Landstingets samlade årsredovisning inklusive rapportering av den interna kontrollen för det gångna året behandlas i landstingsstyrelsen i mars respektive landstingsfullmäktige i april.

LANDSTINGET BLEKINGE

3. Rapporter för januari – mars (kvartalsrapport) behandlas i nämnderna i april. Rapporter för april – augusti (delårsrapport) behandlas i nämnderna i oktober.
4. I oktober hålls *dialog* mellan landstingsstyrelsens arbetsutskott och nämndpresidierna. Syftet med dialogen är bland annat att följa upp nämndernas delårsbokslut och nedbrytning av de övergripande målen i nämndernas verksamhetsplaner. Dialogen är ett led i utövandet av landstingsstyrelsens uppsiktsplikt. Inför dialogen ska landstingsstyrelsen klargöra vilken information som behövs från nämnderna. Landstingsstyrelsens arbetsutskott redovisar tillbaka till landstingsstyrelsen. Tjänstemannaledning och förvaltningsledningar har motsvarande dialog.
5. En samlad rapport för landstinget januari – mars (kvartalsrapport) behandlas i landstingsstyrelsen i maj respektive landstingsfullmäktige i juni. En samlad rapport för landstinget för april – augusti (delårsrapport) behandlas i landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige i november.

Samverkan

Landstinget Blekinge har tillsammans med de fackliga organisationerna tecknat ett avtal, Samverkan landstinget Blekinge, med målet att arbeta för en väl fungerande verksamhet där medarbetarna känner delaktighet, motivation och tar ansvar för sitt arbete. Samverkan på landstingsnivå sker mellan representanter från landstingsledningsgruppen och representanter för arbetstagarorganisationerna i den landstingsövergripande samverkansgruppen (LSG). Denna möts minst fyra gånger per år och i den årliga planeringen finns bland annat uppföljning av årsbokslut, planeringsförutsättningar, landstingsplan och budget på agendan för information och dialog innan beslut.

Uppföljning och revidering

Landstingsdirektörens stab ansvarar för att årligen följa upp tillämpningen av ovanstående process och vid behov föreslå revideringar. Nästa revidering planeras under hösten 2018 inför planeringsprocess 2020.